

Kumlan

Informationsblad för Kumla kommun

Årgång 42 Nr 1/2010

2010 – ett år för förändring,
förnyelse och förbättring

Sid 2-3

Kumla Sjöpark – en ny stadspark för
2000-talet

Sid 8-9

Kulturskolan satsar internationellt i vår

Sid 16

2010 – ett år för förändring, förnyelse och förbättring

Nu är det nytt år och vi skriver 2010. Ett nytt år innebär ofta förväntningar på förändring, förnyelse och förbättring i alla dess former. Alla har vi väl någon gång avgett nyårslöften. Text: Kommunalrådet Lennart Eriksson

DET SER UT SOM ATT vi nu är på väg ut ur lågkonjunkturen. Företag och industrier börjar så smått att anställa igen och vi får hoppas att det snabbt leder till att sysselsättningen ökar. Vi är just nu inne i en avtalsrörelse och förutsättningarna är helt annorlunda än i tidigare avtalsrörelser. Den här avtalsrörelsen infaller under en av de kraftigaste lågkonjunkturen på många decennier. Den ekonomiska prognosen för kommuner och landsting för de närmaste åren är dystert. Därför är det viktigt att vi tar ett gemensamt ansvar tillsammans med de fackliga organisationerna för att teckna långsiktiga avtal som ger förutsättningar att skydda och utveckla välfärdssektorn och samtidigt värna om jobben. Genom att ta ansvar för ekonomin i dag, tryggar vi välfärden i morgon.

JAG ÄR DEN FÖRSTA att beklaga att en av våra folkvalda valt att lämna sitt uppdrag på

grund av kränkningar och hot. Hot och våld mot politiker är ett allvarligt demokratiskt problem, det politiska uppdraget måste ha en särställning i ett demokratiskt samhälle. Att vara folkvald och utsättas för hot och våld är en kränkning av demokratin och det öppna samhället. Riskerna är stora att färre vill bli politiker, att politiker lämnar politiken eller inte vågar fatta nödvändiga beslut.

I MITTEN AV DECEMBER var utbyggnationen och upprustningen av stadshuset färdig och vi kunde visa stadshuset för allmänheten

I detta nummer:

2-3	2010 – ett år för förändring, förnyelse och förbättring	10-11	Fler gode män och förvaltare behövs i Kumla	18	Örebro läns idrottsförbund
4	Kort om kajor	11	Årets "25-åringar"	18	Hundbajs och överfulla latriner
4	Väntjänsten	12-13	Vet du vad gatan heter?	18	Medborgarförslag
5	Anhöringsstöd	14	Bibliotekets öppettider	19	Byggnaderna i Sannahed – Pukestugan
6	Kulturmagasinet	14	Bokbussens turer	19	Socialförvaltningen i Kumla söker
7	Kumla kommun deltar i Earth Hour 2010	15	Välkommen till Kumlahallen	20-21	Renhållningsverket informerar
7	Valborgsmässoafton vid Kumlasjön	16	Kulturskolan satsar internationellt i vår	21	Radio- och Webb-TV-sändningar från kommunfullmäktige!
8-9	Kumla Sjöpark – en ny stadspark för Kumla under 2000-talet	17	Ungdomsstipendiet Procordia/ Kumla kommun	22-23	Walter Holmström – fortfarande aktiv
		17	Sommarteater i Sannahed	24	Konstsidan

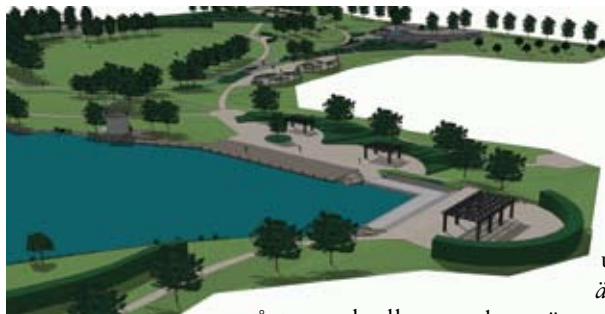
KUMLAN, informationsblad för Kumla kommun.
Ansvarig utgivare: Kommunalrådet Lennart Eriksson
Redaktion: Charlotta Tångring, Annika Hallberg
Fotograf: Göran Ekberg

Kumla kommun
Torget 1
692 80 KUMLA

019-58 80 00
www.kumla.se
kommun@kumla.se

för första gången. Den 19 december bjöd vi in till öppet hus och det blev mycket uppskattat. Många besökare kom i en jämn ström – fler än 200 personer tog chansen att besöka stadshuset denna vackra, kyliga lördag mitt i julruschen.

UNDER 2010 KOMMER byggnationen av

vårt nya badhus att påbörjas – sjöarna vid Kumla sjöpark är färdigrävda och parken kring sjöarna kommer att börja ta form. Kumla Bostäders två punkthus som fått namnet Högkvarteret och inrymmer totalt 44 lägenheter kommer att vara inflyttningsklara i juni 2010.

TILL VÅREN KOMMER också 34 småhustomter att vara tillgängliga för byggnation i vårt nya bostadsområde i Sörby, bostadsområdet kommer att kallas för Skogsglantan. Avfallshantering är en av många frågor som vi ska hitta ”smarta lösningar” på, både vad gäller på kort och lång sikt. Kumla kommun kommer under 2010 ta fram en avfallsplan, kommunen kommer också att ta ställning till biogas och vindkraft som alternativa energikällor.

DET ÄR MED SORG i hjärtat man följer de jordbävningsdrabbade människornas besvärliga situation i Haiti, där mat, vatten,

medicin och andra förnödenheter är en bristvara. Katastrofer i världen känns som en alltför vanlig syn i tv-rutan, tidningar eller nyhetsflödet på Internet. Jag blir samtidigt imponerad över människors vilja att hjälpa de nödställda.

TROTS DEBATTEN RÅDER alltså akut brist

på platser för ensamkommande flyktingbarn. I dag har drygt 100 av Sveriges kommuner avtal med Migrationsverket om att ta emot barnen och ungdomarna. Utöver detta bor barn hos släkt eller vänner i ytterligare ungefär 70 kommuner. *Det är inte tillräckligt.* Bristen på

platser är stor och det är barnen som blir lidande. För att råda bot på den ansträngda situationen är det nödvändigt att alla kommuner ser över möjligheten att hjälpa till. Därför har Kumla kommun beslutat att öppna ett boende under våren för 10–12 stycken barn och ungdomar från främst Somalia, Afghanistan och Irak.

DET HAR VARIT EN FANTASTISK vinter med mycket snö och kyla vilket gjort att båda skidbackarna i Kvarntorp har varit öppna och längdskidåkning varit möjlig, vilket har varit till stor glädje för både stora och små. Ett stort tack till Kumla skidförening som sköter skidbacken på ett mycket förtjänstfullt sätt och ger oss kommuninnevånare möjlighet till vinteraktivitet i vårt närområde.

Lennart Eriksson
Kommunstyrelsens ordförande

Kort om kajor

Somliga tycker att det finns för många kajor. Det är framför allt i slutet av sommaren och i början av hösten som det klagas på kajorna. Vad beror det på att himlen ibland fylls av väldiga flockar av högljudda kajor och att de söker sig in till städer om nätterna? Text: Peter Eriksson, Miljöchef

KAJAN HÄCKAR I HÅLIGHETER i träd, skorstenar, under taknockar eller på andra platser där den kan finna en lämplig boplat. Vanligen får den 3–4 ungar och när dessa kan flyga mot slutet av sommaren samlas kajflockarna. Kajor äter huvudsakligen sädeskorn, växtdelar, insekter och

andra smådjur. Bjuder människan på mat via exempelvis överfyllda papperskorgar och sopkär, kastat skräp med matrester eller utslängt bröd ”till småfåglarna” tar de dock tacksamt för sig. När skymningen

kommer söker de sig in till tätorterna, slår sig ner i höga träd eller på höga byggnader för att tillbringa natten där. Innan vi fick upplysta tätorter med ljus från gatlyktor och fönster förekom inte kajflockarna i tätorter nattetid. Liksom människan uppskattar den ljus under dygnets mörka timmar. Troligen känner de sig säkrare på upplysta platser genom att de har lättare att upptäcka fiender.

Vad kan du göra?

Hur många kajor det finns i en trakt är beroende av tillgången på lämpliga boplatser, tillgången på mat och mängden fiender – predatorer. För kajen utgör duvhökar, berguvar och pilgrimsfalkar de viktigaste predatorerna. Att försöka att varaktigt

förändra denna naturliga balans är svårt. Dessutom har huvuddelen av de kajor som kommer till Kumla på sensommaren häckat utanför staden och kanske också utanför kommunen. För att begränsa mängden kajor finns dock några råd:

Se till att det inte finns några lämpliga boplatser. Kajorna lever i familjer och återvänder till den plats där de fötts. Sätt nät för skorstensmyningar och ventilationsöppningar. Stäng till andra öppningar som är lämpliga för kajornas bobygge.

Begränsa tillgången till föda. Förvara inte matavfall så att kajor kommer åt det. Mata inte fåglar på ett sådant sätt att även kajor utfodras. ■

Väntjänstens telefonjour (tel 56 05 20) har flyttat till Kvarngatan. Även Lilian Edström, Hansjoran Ericsson och Helena Larserö har nu sina kontor där.

All väntjänstens verksamhet försätter som tidigare.

Anhörigstöd

Kumla Kommun, Röda Korset och Kumla församling erbjuder verksamhet för dig som är anhörigstödjare. Vi vänder oss till dig som vårdar/stöttar en sjuk eller funktionshindrad anhörig. Vår verksamhet består av föreläsningar, öppna träffar och samtalsgrupper.

Program för våren 2010

Bikupan

Samtal om livet med utgångspunkt från Åsa Linderborgs bok *Mig äger ingen*

Ledare: Diakon Gunnel Åkerlund

Datum: 10/3, 24/3, 7/4, 21/4

Tid: kl. 10.00–12.00

Plats: Röda korsets lokaler, Trädgårdsgatan 1

Kom och dela dina erfarenheter och fika tillsammans.

Torsdagsträff

Arrangeras torsdagar kl 12.00–16.00, med start torsdagen den 14 januari.

Plats: Solbackas dagcentral

Kumla kommun, närståendekonsulent

Marie Eneman, tfn 019-58 83 70

Telefontid tisdagar 08.00–09.30

Övrig tid tfn svarare.

Kumla kommun, demenssjuksköterska

Iréne Fransén, tfn 019-58 86 05

Kumla kommun, demensarbetsterapeut

Annika Palmér, tfn 019-58 86 05

Kumla kommun, biståndshandläggare

Catrine Lindström, tfn 019-58 86 28

Kumla församling, diakon

Gunnel Åkerlund, tfn 019-58 93 11

Röda Korset, Kumla

Siw Zetterberg, tfn 019-58 29 82

Må bra tillsammans!

Vi bjuder in dig att prova på att göra saker tillsammans med andra människor som befinner sig i liknande situation som du. Vi fikar tillsammans.

Tid: kl. 13.00–15.00 (om ej annat anges)

Plats: Kumla församlingshem (om ej annat anges)

Program resten av våren

- 16/3 Vi får information om service-tjänsten i Kumla kommun, av Ronny Bergström
- 30/3 Medeltidsvandring i Kumla kyrka
- 13/4 Program och plats kommer
- 27/4 Hur ser kommunens anhörigstöd ut i dag?
- 11/5 Vårutflykt!
Program kommer senare.

Kulturmagasinet

Program Kumla bibliotek våren 2010

Varje vecka fram till sommaren anordnar kulturavdelningen tillsammans med flera föreningar olika programpunkter. Se exempel nedan.

Om inget särskilt anges så äger våra program rum på biblioteket och är avgiftsfria. Det fullständiga vårprogrammet med barnteater, utställningar och föreläsningar hämtar du antingen på biblioteket eller laddar ner från vår hemsida.

Tisdag 23 mars kl. 18.30

Vägar till Visdom

Stefan Einhorn, författare, läkare och professor
Entré 50 kr, biljetter från 1/3

Vi lever i en tid när individen på ett unikt sätt har möjlighet att påverka sitt eget (och andras) liv. Med rika exempel hämtade från Einhorns eget liv i forskarvärlden och från filosofin, religionen och populärkulturen, förklarar han hur vi alla kan växa i visdom och få ett meningsfullare liv.

Tisdag 30 mars kl. 18.30

Mitt år med köpstopp

Anna Levin, journalist NA

Året är snart till ända.

På NA:s hemsida har

du kunnat följa Annas

tankar och glädjeäm-

nen. Vad har året givit henne, förutom en massa sparade slantar? Vad tycker DU om köpstopp? Kom och ställ dina frågor. Eller kommentera redan nu på hennes blogg.

Torsdag 15 april kl. 18.30

Mina sju trädgårdar

Sanna Töringe, författare, matskribent, trädgårdsentusiast med mera

Samarr: Kumla trädgårdsamatörer

Sanna Töringe kommer att prata om sina

trädgårdar, hur de kom till, lever och förändras. Trädgårdslivets glädje och misslyckanden. Hon ger även en del handfasta råd om hur man kan planera sin egen drömträdgård. Har vi tur kanske hon även delar med sig av sina goda recept!

Tisdag 27 april kl. 18.30

Uranbrytning

Tomas Eneroth, Vice ordf. Näringsutskottet, Sveriges Riksdag

Medarr: ABF

Om Uranbrytning tycker Eneroth inte. I polemik med alliansen hävdar han att man inte ska bryta uran utan att man i stället ska sträva efter att ersätta kärnkraften med förnyelsebara energikällor.

Torsdag 20 maj kl. 18.30

Körsång i Äppellunden

Medarr: Yxhultbygdens kultur- och hembygdsförening

Traditionsenligt bjuder vi in alla Kumlabor till en konsert när äppelträden blommar som bäst.

Tisdagar kl. 17–19

Stickcafé

Varje tisdag mellan kl 17 och 19 klirrar det av stickor på Kumla bibliotek. Ibland lär man ut nya tekniker eller byter garn med varandra. Det kostar inget och alla är välkomna. Hämta program på biblioteket.

Foto Stefan Einhorn: Thron Ullberg

Foto Anna Levin: Johan Lantz

Kumla kommun deltar i
Earth Hour 2010

Släck lyset för miljön lördagen
den 27 mars du också!

Läs mer på www.kumla.se

Valborgsmässoafton vid Kumlasjön

**Musik, vårtal, körsång,
tivolit och Valborgsmässoeld**
Se utförligt program i lokalpress v17

Kumla Sjöpark

– en ny stadspark för Kumla under 2000-talet

Kumlasjön, med dess parkområde Djupadalsparken, kom till under tidigt 1930-tal. Kumla växte och tankarna om att skapa en park i Kumla hade sannolikt funnits under ett antal år. 1930-talets krisår med hög arbetslöshet och tillkomsten av offentligt finansierade beredskapsarbeten, så kallade AK-arbeten, gjorde det möjligt att anlägga en större park i Kumla. Den invigdes högtidligt på valborgsmässoafton 1935. Text: Edit Ugrai, stadsträdgårdsmästare och Göran Fagerström, projektledare

PARKEN SKULLE DÅ, utifrån de förutsättningar och den ekonomi som Kumla municipalsamhälle kunde uppbringa, möta invånarnas behov av ett offentligt rum i form av en större park. Den kom att innehålla allt som en park av rang består av dvs. planteringar, gräsytor och förskönande utsmyckningar med en bro över till en liten ö i sjön samt naturligtvis ett litet sommarcafé. En plats för promenader, rekreation och friluftsliv.

Kumla ligger i ett sjöfattigt jordbrukslandskap. Tillkomsten av Kumlasjön i parken, en sjö som handgrävdes av beredskapsarbetare, var efterlängtd och fyllde behovet av en badsjö för alla boende i Kumla.

Djupadalsparken kom också att vara platsen där man samlades – höll möten, arrangerade festligheter och firade högtider. Tidigt tillkom en scen i parken med uppbyggda gradänger för åskådarna. På så vis kom parken också att fungera som en Folkpark.

Till området kom att höra en liten tallskogsdunge som kunde användas för det

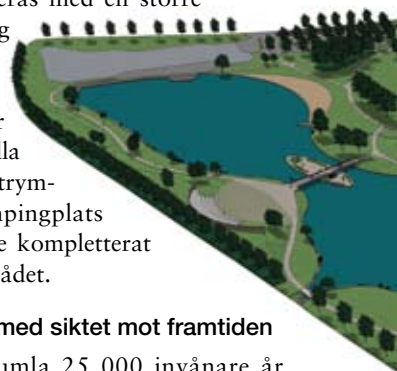
i Kumla årliga Barnens dags-firandet med tivolievenemang och andra festligheter.

Under tidigt 1970-tal kunde området kompletteras med en större badanläggning med tempererade utomhusbassänger och funktionella omklädnadsutrymmen. En campingplats har ytterligare kompletterat bilden av området.

Kumla i dag med siktet mot framtiden

Visionen ”Kumla 25 000 invånare år 2025” visar på en ambition att växa som kommun. För att komma dit ska det vara attraktivt att bo och verka i Kumla. Utemiljöns betydelse uppmärksammas alltmer i dessa sammanhang. Stadsgrönskan i form av exempelvis parker ger identitet och är efterfrågade platser för att träffas, leka, få rekreation och upplevelser. Även platser för stilla ro och återhämtning behövs i dagens och kanske än mer i morgondagens samhälle.

TANKEN ATT YTTERLIGARE utöka Kumlasjö-området och att skapa en större stadspark har funnits med under de senaste 20 åren. När staden växer mot öster ska

parken fungera som en länk mellan bebyggelsen på åsen och områdena mot Brånsta och Sännersta. Det har också alltid funnits en önskan om att skapa fler vattenspeglar – sjöar i ett växande parkområde. Behovet av en central lekpark för kreativ lek för barn i alla åldrar har funnits och också framförts som ett önskemål. En lekmiljö som även lockar ”obarn” dvs. vuxna med barnasinet kvar, ställer naturligtvis förväntningar på en utformning och ett innehåll utöver det vanliga.

ATT BYGGA NY PARK, en stadspark är ytterst ovanligt i Sverige i dag. Stadsparkers anläggnings kring förra sekelskiftet och utgör i dag ett ovärderligt kulturarv som förvaltas och brukas med stor omsorg. Ett visdomsord säger att ”den som planterar ett träd tror på framtiden”. Genom att anlägga en ny park vill Kumla visa sin tro på Kumla som en blomstrande kommun.

Kumla Sjöpark Etapp 1

Lagom till 75-årsjubileet av Djupadal-parkens invigning har utvidgningen av parken med delen Kumla Sjöpark kommit i gång. Etapp 1 som nu anläggs uppgår till ca 150 000 m² och har kommit att kallas Kumla sjöpark eftersom projektet också inrymmer en ny konstgjord sjö.

EFTER ETT LÄNGRE planeringsarbete kunde miljödombstolen meddela dom den 5 mars 2009. Enligt miljödomen får ett maxuttag av 13 l/sek och dygn (1100 m³/dygn) göras ur åsen. Det motsvarar, vad kommunen tog

ut i dricksvatten ur åsen på 60-talet. För att skapa tillflöde till sjön, borras en ny brunn och en befintlig rekonstrueras. De faktiska arbetena startade i november 2009 med NCC Construction som entreprenör.

SJÖN SOM STRÄCKER sig i nord-sydlig riktning är ca 3,2 ha stor. Som jämförelse är den ungefär fyra gånger så stor som nuvarande Kumlasjön. Sjön kommer som djupast att vara närmare 3 m. Vid själva urgrävningen kommer ca 63 000 m³ massor att köras bort, eller fördelas inom området.

SJÖN INRAMAS OCH skyddas mot buller med mera av vallar och trädplanteringar. Stränderna kommer att förses med ett stort antal mindre och större bryggor, en sandstrand för exempelvis lek, spel och olika andra aktiviteter och en kaj med trappa till vattenbrynet. Stränderna har olika karaktärer där stenformationer, träd och strandvegetationer ger olika upplevelser. Mitt i sjön formas en ö med en bro som binder ihop sjöns östra och västra strand. På östra sidan anläggs en amfiteater med en sittbar trappa, så kallade gradänger, i västerläge. I ovankant mot östra leden formas en halvcirkelformad mur.

PARKOMRÅDET OCH SJÖN som ingår i Etapp 1 finansieras av Kumla Fastigheter AB, och etappen beräknas avslutad under juni 2010. Då kommer området att kunna nås via ett gång- och cykelvägnät med belysning.

SJÖPARKSOMRÅDET KOMMER inte att avstanna efter denna etapp, utan kommer under flera år framöver utvecklas med olika teman och aktiviteter och bli den stadspark som ett växande Kumla så väl behöver in i 2000-talet. Mer information om detta i kommande nummer.

För mer information kontakta gärna Göran Fagerström eller Edit Ugrai. ■

Fler gode män och förvaltare behövs i Kumla

Många människor i vårt samhälle behöver hjälp med att klara av att sköta sina dagliga göromål. Det kan bero på sjukdom, ålderdom, funktionshinder, missbruk eller psykiska problem. Den rena omvårdnaden ska utföras av de olika sociala skyddsneten och ingår inte i en god mans uppdrag, men huvudmannen kan behöva hjälp med att sköta sin ekonomi, bevaka sin rätt eller sörja för sin person.

Text: överförmyndaren i Kumla

OM MAN INTE KAN FÅ hjälp av anhöriga kan det bli aktuellt med att förordna en god man eller förvaltare.

Varje år ökar antalet som behöver hjälp av en god man eller förvaltare, och Kumla är därför i ständigt behov av fler personer som vill ta ett sådant uppdrag.

Kumla kommun kommer under våren att börja ta emot ensamkommande flyktingbarn, och alla dessa barn kommer att behöva gode män, varför behovet av fler gode män och förvaltare ökar ytterligare.

God man eller förvaltare

En person som har fått en god man har kvar sin rättshandlingsförmåga. Den gode mannen agerar som ett ombud och företräder oftast sin huvudman i ekonomiska och rättsliga angelägenheter. Omfattningen av arbetet varierar naturligtvis beroende på personens situation, men i de flesta fall handlar det om att ordna med betalning av räkningar och att se till att det finns fickpengar tillgängliga om personen bor på till exempel ett vårdboende. Som god man kommer det att vara du som företräder din huvudman i kontakten med myndigheter eller företag och bevakar huvudmannens rätt i övriga frågor. Det kan även bli aktuellt att förvalta all egendom som huvudmannen äger och att vara en länk mellan huvudmannen och den sociala omgivningen för att se till att huvudmannen får den personliga

omvårdnaden som krävs. Gode mannen ska så långt som det är möjligt samråda med huvudmannen. Huvudregeln är att godmanskap är frivilligt och förutsätter att personen i fråga vill ha en god man. Skulle det vara så att personen inte kan samtycka på grund av sitt tillstånd måste behovet styrkas med läkarintyg.

Ibland är inte ett godmanskap tillräckligt, exempelvis om en person på grund av funktionshinder eller missbruk inte kan hantera sina tillgångar och därmed riskerar att bli vräkt och sakna medel till sin dagliga livsföring. Förvaltarskapet innebär att personen helt förlorar sin rättshandlingsförmåga i de delar som omfattas av förvaltarskapet.

FRÅN OCH MED VÅREN 2010 kommer Kumla kommun ta emot ensamkommande flyktingbarn. Dessa behöver en god man som kan vara det nav kring vilket barnets angelägenheter samordnas. Gode mannens uppdrag innebär att ansvara för barnets personliga förhållanden. Gode mannen ska rätta sig efter samma allmänna riktlinjer som enligt föräldrabalken gäller för en vårdnadshavare, vilket innebär att se till att barnet får omvårdnad, trygghet och en god fostran samt säkerställa att barnet får den tillsyn som behövs samt tillfredsställande försörjning och utbildning.

Vem kan bli god man/förvaltare

Bland de som är gode män/förvaltare i Kumla har vi personer med de mest skiftande bakgrunder och förhållanden till de personer de ska hjälpa. En del är nära anhöriga, en del är vänner och några har ingen koppling alls till sina huvudmän utan vill bara hjälpa till ändå. Valet av god man/förvaltare styrs av vad personen som behöver hjälp kan ha önskat, vilket behov som finns i det enskilda fallet och vilka tänkbara gode män/förvaltare som vi känner till vid det aktuella tillfället.

De flesta personer har säkerligen de kunskaper som krävs för att kunna åta sig

ett eller flera uppdrag som god man/förvaltare. Arbetet kräver egentligen inte mer än allmänna kunskaper i "vardagsekonomi" och vanligt sunt förnuft.

ENLIGT FÖRÄLRDRABALKENS bestämmelser har god man/förvaltare rätt till ett skäligt arvode för uppdraget samt ersättning för utgifter som varit påkallade för att fullgöra uppdraget. Arvodets storlek bestäms av överförmyndaren och en god man/förvaltare kan därför aldrig själv bestämma hur stort arvodet ska vara och ta ut det på förhand. Arvodet är inte högt och uppdraget får sägas ha ett betydande ideellt inslag. ■

Bli god man/förvaltare du också!

- Vi på Överförmyndarenheten hoppas att just du är intresserad av att bli god man/förvaltare. Låter det intressant hoppas vi att du hör av dig till oss så berättar vi mer om vad uppdraget innebär, overformyndaren@kumla.se, eller telefon 019-58 81 50 (växel 019-58 80 00). Det finns även information på Kumla kommuns hemsida.
- För de som är intresserade av att bli god man åt ett ensamkommande flyktingbarn kommer en utbildning hållas. Hör av dig om du är intresserad så att du kan vara med på den!

1984 ANORDNADES FÖR första gången på många decennier en regelrätt marknad i Kumla, den 11 maj, och förutom traditionella marknadsstånd medverkade även Lennart Hyland. LO-sektionen öppnade detta år en datastuga där arbetslösa ungdomar kunde bekanta sig med tekniken. Verksamheten leddes av Dan-Åke Moberg. Ytterligare intressanta händelser 1984 var bland annat Kumla kommuns satsning på datasäkerhet i och med anordnande av en tvådagarsövning för att se vad som skulle kunna hända om det blev "felaktigheter och annat trassel"

Många av årets "25-åringar" började även sin tjänst inom Kumla kommun år 1984.

I samband med kommunfullmäktiges sista sammanträde för året, den 14 december, i Kumla Folkets Hus bjöds "25-åringarna" in för att medverka vid den årliga ceremonin då de uppvaktas för sin 25 år långa tjänst i Kumla kommun. På bilden syns Britt Persson och Eva Hallin som är det första mor-dotter paret att få sin 25-års gåva samtidigt. ■

Vet du vad gatan heter?

Rätt svar på gatunamnsfrågan i förra numret av Kumlan var "S:t Torgils väg", uppkallad efter Sankt Torgils (eller Torkel), ett av de mer betydande lokalhelgonen i Sverige. Hela 60 riktiga svar lämnades in. Tre vinnare får var sin del av bokverket Kumlabygden. Karl-Hugo Sahlén, Edvin Andersson (Hagendalsvägen 15) och Gunilla Johansson (Nedre Vesta) är välkomna in på biblioteket för att hämta sina vinster. Text och bild: Mats Runering

KUMLA KYRKA UPPFÖRDES på åsen där en större väg korsade den urgamla "riksvägen" mellan Svealand och Götaland, i närheten av ett äldre gravfält och Kumla by. Kumla by var centrum i Kumla härad, som var stort och ekonomiskt expansivt och bestod av socknarna Kumla, Hallsberg och Lerbäck. Häradstinget hölls troligen vid Kumla kyrka. Kumla var en betydande bygd med centralt läge, bördig jordbruksbygd och gammal handel.

UNDER MEDELTIDEN, när vi var katoliker, utvecklades Kumla kyrka till en av de främsta i Närke. Den romanska kyrkan, uppförd på 1100-talet, hade först en vanlig utformning med ett smalt västtorn och ett smalare kor i öster. Men i slutet av 1200-talet byggdes kyrkan ut kraftigt med en "korsarm", dvs. utbyggnader mot norr och söder så att den upifrån sett liknade ett kors. Hundratals, kanske tusentals, människor vallfärdade till Kumla på de kyrkliga festdagarna. Kumla kyrkas betydelse som vallfartskyrka stöddes av biskopen i Strängnäs stift genom avlatsbrev. Flera kyrkoherdar i Kumla var även prostar över hela Närke, som var ett av stiftets fyra prosterier.

Kanske hade den kyrkliga ledningen en ambition att dess kyrka skulle bli ledande redan då korsarmskapellen uppfördes i slutet av 1200-talet för att ge plats åt flera helgonaltaren. Kyrkan fick då en praktfull utformning och smyckades med skulpturer och måleri. En ståtlig dubbelportal med rik

järnsmidesdekor i södra korsarmen, äldre än Nikolaikyrkans i Örebro processionsportal, visar Kumla kyrkas särställning. Dubbelportalen var lämpad för processioner och underlättade för pilgrimerna att gå in och ut. Vallfarten uppmuntrades då den gav kyrkan både ära och inkomster. Under 1400-talet blev kyrkan tvåskeppig genom tillbyggnad söderut.

KULTEN AV DET LOKALA helgonet Torkel var kanske den enskilt viktigaste orsaken till kyrkans utveckling mot att bli vallfartskyrka. I den norra korsarmen inrättades från slutet av 1200-talet ett kor för denna kult. I koret fanns Sankt Torkels altare med dennes relikskrin i silver samt textilier och offerstock. Torkels skrin bör ha burits i processioner på helgonets festdag. Torkel kallades martyr och bör därför ha dött för sin tro. Hans attribut tyder på att han slagits ihjäl med en klockkläpp eller hamnat under en fallande klockkläpp, möjligen under 1100-talet. En teori är att Torkel varit begravd i S:t Eriks kapell i Hörsta för att när korsarmarna tillbyggdes Kumla kyrka överflyttas till relikskrin i S:t Torkels kor.

Helgonkulten var under medeltiden mycket betydelsefull. Helgonen troddes kunna bota sjukdomar, de kunde beskydda och leda. Människor vallfärdade till helgonaltare för att få stöd, råd eller avlat. Den som satte folkfantasin i rörelse genom ett fromt liv, en märklig gärning, kyrkbyggande

eller en våldsamt död kunde få helgonrykte. Påvlig helgonförklaring behövdes inte, men upptagning ur graven och skrinläggning av helgonets relikier under ledning av stiftets biskop krävdes för att ett nytt helgon skulle få firas på

liturgiskt vis i kyrkorna.

REFORMATIONEN UNDER 1500-talet förkastade helgondyrkan, relikcult och liturgisk läsning av helgonlegender som papism och avgudadyrkan. Det måste ha varit viktigt för de renläriga lutheranerna att avlägsna alla spår av kyrkans skyddshelgon Torkel.

Återupptäckten av den "bortstädade" Sankt Torkel skedde inte förrän på 1860-talet vid inventering av medeltida målningar då han "upptäcktes" avbildad i kyrkor i Uppland, Väst-

manland, Dalarna, Östergötland, Finland samt i Strängnäs domkyrka. Ännu förknippades han dock inte med Kumla. Det var först genom Jonas L:son Samzelius studier på 1940-talet av Kumla kyrkas räkenskapsbok samt avlatsbrev som kunskapen om S:t Torkel ökades så att han nu kunde placeras i Närke som Kumla kyrkas skyddshelgon.

Ett tidigare oidentifierat helgon i det altar-

skåp, inköpt år 1439, som stått på högaltaret i Kumla kyrka föreställer troligen Torkel. Efter medeltidskyrkans rivning 1828 flyttades det praktfulla altarskåpet till den nya kyrkans torn men skänktes 1867 till Historiska Museet. I skåpets mittscen står den helige Torkel på Kristi vänstra sida. Torkel är iförd halvlång dräkt med bälte och väska. På huvudet struthätta, mantel knäppt på höger axel. I sin högra hand håller han en bok, i den vänstra handen bär Torkels speciella attribut, klockkläppen, ha funnits. Dräkten antyder en god samhällsställning, kanske var han en lokal storman, som stött kyrkobygge i socknen, och kyrkvärd.

ÄR DU NU REDO för en ny gata? Gatan heter inte nu vad den hette fordomdags. Den har fått namn efter en person som på något sätt kan jämföras med Storbritanniens imperiesträvan, fast i mycket mindre skala. Syftet var på långa vägar inte detsamma, vår person ömmade för dem "vars lek är arbete". Liket det engelska kungahuset gillade vår person korteger, fast inte lika högstämde. I Bibeln står att allt vatten vill till havet - vår person tyckte dessutom att de vars lek är arbete också skulle få komma dit. Åtminstone under den tid göken gal i högans lina. Vad kallades vår person? - tänk på General Motors, det gör många SAAB-intresserade just nu, men glöm bort det där med motorer. Man skulle också kunna säga att vår person ivrade för "Musik vid Siljan", men se'n var det ju det där med lokalpatriotismen.

VET DU VAD GATAN heter? Skriv gatunamnet på ett papper jämte ditt namn, adress och telefonnummer och lämna in på Kumla bibliotek senast den 16 april 2010. Bokpriser till de först öppnade rätta svaren vid samtidig dragning. ■

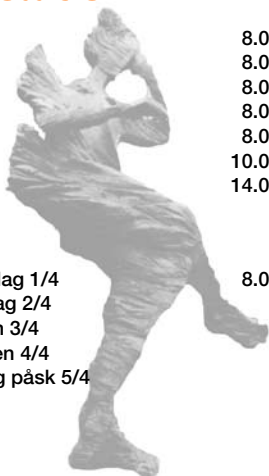
Biblioteket och utställningshallen

Öppettider

Måndag	8.00-19.00
Tisdag	8.00-20.00
Onsdag	8.00-19.00
Torsdag	8.00-19.00
Fredag	8.00-18.00
Lördag	10.00-14.00
Söndag	14.00-18.00

Påsk

Skärtorsdag 1/4	8.00-17.00
Långfredag 2/4	stängt
Påskafton 3/4	stängt
Påskdagen 4/4	stängt
Annanndag påsk 5/4	stängt

Valborg-Första maj

Valborgsmässoafton 30/4	8.00-17.00
Första maj 1/5	stängt

Kristi himmelfärdshelgen

Onsdag 12/5	8.00-17.00
Kristi himmelfärdsdag 13/5	stängt

Pingst

Fredag 21/5	8.00-17.00
Pingstafton 22/5	stängt
Pingstdagen 23/5	stängt

Sveriges nationaldag

Nationaldagen 6/6	stängt
-------------------	--------

Mer information om biblioteket och dess verksamhet hittar du på www.kumla.se

Bokbussens turer våren 2010

Ekeby/Kvarntorp - torsdagar

Ekeby (Macken) 16.45-18.15
Kvarntorp (Gasolvägen) 18.30-19.30
11/3, 25/3, 15/4, 29/4, 20/5, 3/6 och 17/6

Hällabrottet - torsdagar

Vid affären 17.30-19.30
18/3, 8/4, 22/4, 6/5, 27/5 och 10/6

Sannahed - onsdagar

Tvärgatan 18.00-19.30
10/3, 24/3, 7/4, 21/4, 5/5, 26/5 och 9/6

Åbytorp - onsdagar

Stene skola 17.00-19.30
17/3, 31/3, 14/4, 28/4, 19/5, 2/6 och 16/6

Prästgårdsskogen - torsdagar

von Rosensteins väg 11.00-12.00
11/3, 8/4, 29/4, 27/5 och 17/6

Landsbygdsturer

Brånsta måndag 12/4, 10/5, 7/6
Byrsta måndag 15/3, 19/4, 17/5, 14/6
Eneby måndag 22/3, 26/4, 24/5
Nynäs måndag 29/3, 3/5, 31/5
Berga tisdag 6/4, 11/5, 15/6
Hjortsberga tisdag 16/3, 20/4, 25/5
Rala tisdag 30/3, 4/5, 8/6
Vallersta tisdag 23/3, 27/4, 1/6
Öja tisdag 9/3, 13/4, 18/5
Björka torsdag 11/3, 8/4, 6/5, 3/6
Frommesta torsdag 11/3, 8/4, 6/5, 3/6
Brändåsen* torsdag 18/3, 15/4, 6/5, 3/6

* förmiddagstur

Välkommen till Kumlahallen!

I Kumlahallen finns tillgång till bad, gym, spa, bastu, solarium, en relaxavdelning och en servering samt möjlighet att delta i olika föreningsaktiviteter i sporthallen. Hallen är öppen från slutet av augusti till mitten av maj.

Kumlahallens bad

Öppettider

Måndag och torsdag	9.00-20.30
Tisdag, onsdag och fredag	7.00-20.30
Lördag och söndag	9.00-15.30

Kassan stänger 30 minuter innan badet.

Telefon 019-58 86 75

Tider för allmänhetens bad i lilla bassängen

Måndag	15.00-20.15
Tisdag	14.00-15.15 och 18.00-19.00
Onsdag	14.00-15.15
Torsdag	14.00-15.15 och 18.00-20.00
Fredag	14.00-20.15
Lördag	09.00-15.15
Söndag	09.00-15.15

Prova på morgonsim du också!

Under perioden mars-maj får du möjlighet att vid ett tillfälle prova på morgonsim

Clipp ur annonsen!

Du erbjuds att komma tisdagar, onsdagar eller fredagar kl. 7.00-9.00. På onsdagar bjuder vi på kaffe vid bassängkanten. Ta gärna med en kompis!

Välkommen till Kumlahallen

Cirklarträning med 16 stationer, tidsbokning i kassan 019-588675 avgift 75 kr/gång eller kort 12 ggr 750:- ledare Mia Pettersson

Välkommen till KUMLAHALLEN

SWITCHING
Styrketräning i grupp

Kulturskolan satsar internationellt i vår

I vår planerar Kulturskolan att resa både åt öster och åt väster. Den första turen är en körkryssning till Riga och den andra en orkesterresa till vårt grannland västerut. Där ska vi besöka andra musicerande ungdomar på Kulturskolan i Kumlas vänort Aurskog-Höland. Text: Mirjam Blomberg, kulturchef

NÄR DEN HÄR TIDNINGEN landar i brevlådan är vi redan hemma igen från den första trippen. Då har flera hundra sångare gått ombord på samma båt, övat ihop och gett en välgörenhetskonsert i St Peterskyrkan i Riga. På resan hem blir det karaoke, körslag och säkerligen mycket allsång. En liten del av anmälningsavgiften går också till välgörenhet. Körsång är stort i Sverige. Ett vanligt upplägg är att dra ihop många små körer till en jättekör. Det finns en stor sångskatt som sitter i ryggmärgen på erfarna körsångare. Det är den typen av repertoar vi använder och så sjunger vi ett par sånger på lettiska också. Körsång är nämligen lika stort i Baltikum. Under ockupationsåren och frihetskampen var sången ett viktigt vapen. Det blev en anledning att träffas i stora grupper och man sjöng inhemska sånger som på ett positivt sätt värnade den nationella identiteten.

I APRIL BÄR DET SÅ av på nästa färd. Då är det Sydnärkes UngdomsSymfoniker SUS och ett av Kulturskolans rockband som beger sig till vår vänort i Norge för att besöka vår motsvarighet där. Kulturskolan i Aurskog-Höland fyller 20 år i år och vi är inbjudna att medverka i deras jubileum. För ett år sen hade vi glädjen att få besök i Kumla av våra norska kollegor. Vi bjöd

dem på vår sprakande show – Soundtracks – och fick också tillfälle att sitta ner och planera ett utbyte med elever. De önskade besök av en stråkorkester eftersom det är något de saknar i sin egen verksamhet. Våra elever kommer både att spela själva och tillsammans med norrmännen under såväl svensk som norsk ledning.

DET KÄNNS JÄTTEROLIGT att det här blir av. För oss är det så viktigt att göra aktiviteter som stärker gemenskapen och lojaliteten till den egna ensemblen. Också tiden innan är viktig; att planera och öva inför resan. Dessutom samlar vi pengar bland annat genom att spela i olika betalda sammanhang. Ekonomin bygger på att eleverna betalar en del själva, att gager går till reskassan samt att vi får generösa bidrag från skolans föräldraförening och Lions. Kulturskolan står för lärarnas omkostnader.

KULTUR HAR EN ENORM kraft när det gäller att vara gränsöverskridande och kontaktskapande. Många av oss lärare har egna erfarenheter både från utbildningsåren och senare i vårt vuxna professionella musikliv av att mötas över nations-, kultur- och åldersgränser. Vi ser det som vår plikt och dessutom en stor förmån att få överföra det till nästa generation. ■

Ungdomsstipendiet Procordia/Kumla kommun

Håller du på att utbilda dig inom något kulturområde eller gör du en personlig satsning inom någon idrottsgren? Vill din organisation eller förening genomföra ett projekt som främjar kultur- och idrottsverksamhet i Kumla eller annan jämförlig verksamhet av betydelse för samhällets utveckling? I så fall finns möjlighet att ansöka om medel från Ungdomsstipendiet Procordia/Kumla kommun.

STIPENDIETS ÄNDAMÅL är att främja kultur- och idrottsverksamhet i Kumla samt annan därmed jämförlig verksamhet av betydelse för samhällets utveckling.

Ändamålet ska främjas genom stipendier till personer bosatta i Kumla för utbildning inom något kulturområde eller för personlig satsning inom någon idrottsgren. Bosättningskravet utgör inget hinder för utdelande av stipendiet till personer från Kumla som för studier eller motsvarande är bosatta på annan ort. Från stipendiet kan även bidrag lämnas till projekt hos föreningar och organisationer verksamma i Kumla kommun och avseende projekt som främjar kultur- och idrottsverksamhet med mera.

FÖR STIPENDIER OCH ANSLAG gäller att underskriven ansökan för 2010 ska ha inkommit till Kumla kommun senast 100416 under adress: Kumla kommun, Kultur- och fritidsförvaltningen, 692 80 Kumla.

I ANSÖKAN SKA DU ange på vilket sätt stipendiets ändamål främjas. Du ska vidare beskriva din satsning på utbildning eller sportgren eller din förenings projekt. Beskriv gärna vilken betydelse den sökta summan kommer att få för dig om den beviljas.

Stipendiet delas ut i samband med kommunfullmäktiges sista sammanträde före sommaren. Medel kan lämnas för fleråriga projekt. Beslut om utdelning fattas av kommunstyrelsen efter gemensamt förslag från kulturpriskommittén och representant för Procordia Food.

Utdelning av stipendiet sker under åren 2010 och 2011.

Ytterligare upplysningar kan lämnas av Kulturavdelningen, Gertrud Åstrand
tfn: 019-58 81 96, 070-558 81 82 eller
e-post: kulturochfritidsnamnd@kumla.se

Sommarteater i Sannahed
Victor Balck – idrottens fader
23–29 aug 2010

Arr: Åbytorps amatördeatersällskap, Studieförbundet Bilda, Kumla kommun m.fl.

FOLKHÄLSOENHETEN VID Örebro läns Idrottsförbund, ÖLIF, bedriver folkhälsoinriktade insatser i samarbete med kommun och landsting. I Kumla kommun har vi bland annat ryggymnastik, promenadgrupp samt behandling för överviktiga vuxna.

Vårens aktiviteter slutar vecka 17. Om du vill ha mer information, ring 019-58 86 80.

Hundbajs och överfulla latriner

Att vara hundägare innebär både glädje och ansvar. Ansvar att ta väl hand om sin hund förstås, men också ett ansvar gentemot människorna i sin omgivning. Som hundägare borde det vara självklart att plocka upp efter sin hund. Oavsett om man själv har hund eller inte uppskattar väl ingen dessa bruna lämningar precis intill vägar eller längs gång- och cykelbanor – extra tydliga nu mot den vita snön.

Latrinerna töms generellt var fjortonde dag, centralt töms de oftare ändå – en gång i veckan. Ändå händer det tyvärr att de blir överfulla flera dagar innan det är dags för tömning, ibland för att någon slängt annat skrymmande skräp där. Förhoppningsvis kan vi hjälpas åt för att hålla snyggt genom att t.ex. ta med hundpåsen till nästa latrin eller hem till den egna soptunnan. ■

Medborgarförslag

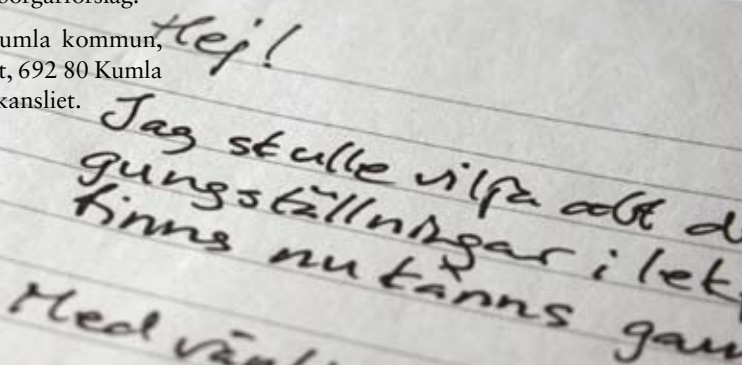
DEN SOM ÄR FOLKBOKFÖRD i Kumla kommun kan lämna medborgarförslag till kommunfullmäktige om den kommunala verksamheten.

MEDBORGARFÖRSLAGET SKA vara skriftligt och undertecknat av en eller flera personer. Namnförtydligande, adress och telefonnummer ska anges. Ämnen av olika slag får inte tas upp i samma medborgarförslag.

FÖRSLAGET SKICKAS TILL Kumla kommun, Kommunledningskontoret, 692 80 Kumla eller lämnas till kommunkansliet.

Förslaget kan också lämnas direkt vid fullmäktiges sammanträde.

ETT MEDBORGARFÖRSLAG bör beredas så att fullmäktige kan fatta beslut senast inom ett år från det att förslaget lämnades. Den som har ställt förslaget kommer att få meddelande om när fullmäktige kommer att fatta beslut i ärendet. ■

Hej!
Jag skulle vilja att du
gungställningar i lek
finns nu tanns gam
Med vän!

Pukestugan är den första byggnad som flyttades till Sannahed och det som kom att bilda det som nu kallas SANNA HED MILITÄR OCH FRILUFTSMUSEUM.

Hembygdsgården består av ett flertal byggnader en av dem är Pukestugan, alla byggnader ägs av Kumla Hembygdssförening

Den är ursprungligen uppförd i Brånsta by, som officersbostad, någon gång under senare halvan på 1600-talet eller början på 1700-talet efter ritningar av arkitekten Eric Dahlberg, framstående skapare av några av vårt lands förnämsta byggnadsverk. Många officersboställen (gårdar) uppfördes efter hans typritningar.

Till skillnad från soldattorpen som ägdes av rotebönderna så ägdes officersbo-

städerna av Kronan eller Krigsmakten som det hette då. Officerarna fick sin utkomst av vad gården gav samt den lön de hade som officer vid regementet.

Pukestugan var officersboställe för officerare vid Närke-Värmlands regemente som hade samlingsplats i Kristinehamn. Sannahed blev militär samlingsplats (övningplats) först 1816.

Huset flyttades från Brånsta 1927 till sin nuvarande plats efter att ha inköpts av Kumla-Hallsbergs Hembygdssförening för 800 kr.

Pukestugans möblering ger en bild av hur en ståndsperson kunde ha det under 1600- och 1700-talet. En vanlig bondgård var betydligt enklare och hade som regel färre rum.

I bottenplanet finns två större och två mindre rum och kök. På vinden finns två gavelrum. I köket är spisen ursprunglig med en vinkelformad järnhäll runt den bastanta tegelbakugnen. Möbler och husgeråd är typiska för 1700-talets självhushåll. Innanför köket finns ett förråd för matvaror och redskap. Utvändigt var taket ursprungligen täckt med gråstörv. Fönstren har troligen varit betydligt mindre än idag med små blyinfattade rutor.

Text Håkan Larsson

Socialförvaltningen i Kumla kommun söker kontaktpersoner och kontaktfamiljer

Vi har många barn, ungdomar och vuxna som behöver hjälp och stöd i sin livssituation.

Vill du vara med och hjälpa till med denna viktiga uppgift, kontakta oss för ytterligare information.

Telefon: 019-58 83 42

E-post: socialnamnd@kumla.se

Renhållningsverket informerar

Mat- och frityrolja

Lämna din ”gamla” frityrolja, matolja och olivolja till återvinning

Nu startar vi med försök att ta emot ”matoljor” på återvinningscentralerna/ miljöstationerna.

Häll oljan i en flaska/dunk (max 5 liters emballage) och lämna den till återvinningscentralerna (Kvarntorp, Hallsberg) eller miljöstationen vid Centralförrådet (Östra gatan 2).

Risk för stopp

Nya matvanor och mycket olja i matlagning gör att risken för stopp i avloppsstammar och ledningsnät ökar.

När temperaturen på matoljan minskar så stelnar fett från till exempel stekpannan eller fritösen i avloppsledningen, detta skapar proppar i ledningen, vilket innebär ökade kostnader för husägaren eller kommuninvånarna

Grovavfallshämtning

Snart är det dags för vårens grovavfallshämtning, den sker under vecka 15 och 16. Du ska ställa ut ditt grovavfall i anslutning till vägen senast måndag kl. 6.00 respektive hämtningsvecka.

Du som har hämtning

av sopor var fjortonde dag har hämtning av grovavfallet samma vecka som ordinarie sophämtning.

Hyreshusen får sitt grovavfall hämtat enligt fastställd dag som skickas till fastighetsägaren.

Vad är GROVAVFALL då?

Stort och skrymmande avfall (från hushållen) som inte går ner i sopkärlet. Elektronik, vitvaror, återvinningsbart (trämebler, metallmebler), brännbart (madrasser, möbler, stora mattor)

VI HÄMTAR EJ: Avfall i säckar eller i kartonger, återvinningsbart (tidningar, kartonger, plastförpackningar), farligt avfall, byggmaterial (rivningsmaterial), se mer i Renhållningsinfo 2010 eller på www.kumla.se.

Återvinningscentralen

Kommunkortet ger hushållen som har ett renhållningsabonnemang rätt att lämna grovavfall och farligt avfall till återvinningscentralen i Kvarnortorp eller Hallsberg. Kortet ska medföras och visas upp, saknas kortet vid besök kommer man att bli debiterad för det avfall som man har.

Var noggrann vid besöken på återvinningscentralen, en felaktig sortering innebär en ökad kostnad för driften som i sin tur blir en kostnad för hushållen (soptaxan).

Sorteringsskyltar finns för att underlätta sorteringen för dig vid besöket, det är inte tillåtet att slänga ”blandsäckar”, säckarna ska öppnas och sorteras, allt som är förpackningar ska sorteras och läggas i

återvinningsstationernas containrar. Sortera gärna ditt grovavfall hemma i samband med att du lastar bilen, så sparar du tid på återvinningsstationen.

Sophämtningen

Tänk på att skotta (även locket på soptunnan) och sanda för sopåkarna, det är deras arbetsmiljö det handlar om. Håll soptunnan ren, även under vintern, det är lätt att soporna fastnar i kärlet och då blir den inte helt tömd.

Vid flyttning

Anmäl flytt av renhållnings- och vattenabonnemang i god tid före flyttning på telefonnummer 019-58 80 99.

Tekniska kontoret
Anders Larsson
Renhållningsverket

Radio- och Webb-TV-sändningar från kommunfullmäktige!

ÄR DU NYFIKEN på vilka beslut som fattas av kommunfullmäktige? Nu har du möjlighet att både höra och se fullmäktiges sammanträden. Radio 94,3 direktsänder från fullmäktiges sammanträden så att du kan sitta hemma vid radion och lyssna. kumlanytt.se bevakar fullmäktige vilket innebär att det ett par dagar efter sammanträdet finns att se på vår hemsida. Du hittar länken på sidan om kommunfullmäktige som finns under Så styrs Kumla, under Boende i Kumla.

Allmänheten är också välkommen att närvara vid sammanträdena. Fullmäktige sammanträder i Folkets Hus där lokalen är utrustad med hörselslinga och är rökfri och tillgänglig för rullstolsburna. ■

Walter Holmström – fortfarande aktiv!

"Man skall väl inte önska ålderdom över någon, men vem tusan var det som sa att ingen konstnär är riktigt färdig förrän han fyllt sextio?" Så recenserades Walter Holmström vid en utställning 1968. Kanske är det så att man som konstnär aldrig slutar skapa, aldrig slutar att utvecklas. Kanske blir man aldrig färdig. Walter har gott och väl passerat de sextio åren och är på god väg mot hundra. Fortfarande vital, fortfarande skapande och fortfarande på väg.

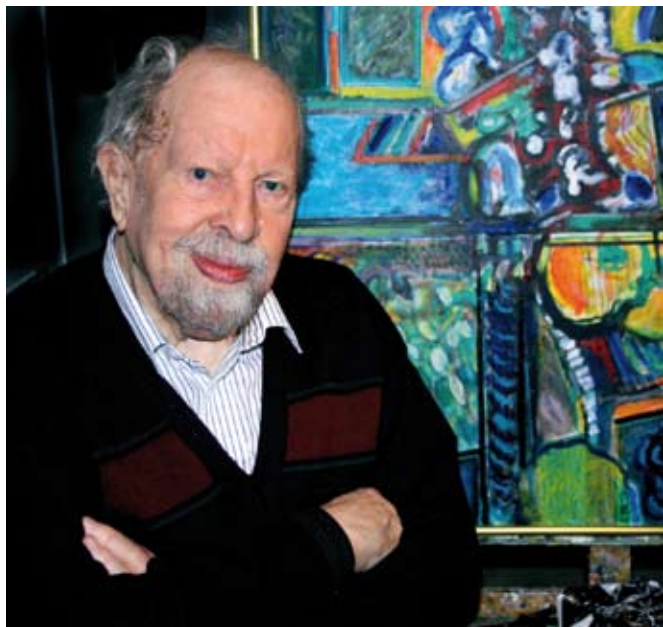
Text och bild: Göran Ekberg

I SIN LÄGENHET HAR han samlat ett livsverk av målningar från 1920-talet och fram till i dag. Här finns också en målarverkstad. Den är inte stor men vittnar om att här bor en, trots sin ålder, fortfarande aktiv konstnär. Det senaste verket står uppställt på staffliet och är under färdigställande. Naturligtvis är Walter inte på långa vägar så aktiv som han var för femtio år sedan men fortfarande brinner en skapandets

låga. Så sent som 2008 var han också en av deltagarna på Länets konst. Sannolikt den i detta sammanhang äldste utställaren genom tiderna. I en recension omtalar Stefan Nilsson målningen med omdömet "frisk och värny".

DENNE VITALE 98-ÅRING ställer nu, under mars månad, tillsammans med Roland Eckerwall, ut sin konst i Kumla utställningshall. Walter var för övrigt den förste som i slutet av 1950-talet ställde ut i Bibliotekets då nystartade utställningshall.

MÅLERIET HAR ALLTID haft en roll i Walters liv. Under 1930-talet målade han en tid i fotograf Sam Lindskogs ateljé på Stortorget 18 i Örebro. Tillsammans med Sams son Sven gjorde Walter då och då besök i målaren Harald Erikssons ateljé i porten bredvid. De kände sig dock aldrig riktigt hemma

här eftersom de saknade den vita rock som Harald Eriksson ansåg vara ett nödvändigt attribut i konstnärsskapet.

DET FÖRSTA STEGET in i det offentliga konstlivet skedde 1940 då Walter tillsammans med Inga Berg, Nils Hahne och andra ur gruppen "Ungt Närke" hyrde en lokal i Örebro konserthus för en gemensam utställning. Men det var egentligen först 1948 som han bestämde sig för att satsa på livet som konstnär. Vid detta tillfälle var han sedan några år tillbaka bosatt i Kumla. I det så kallade "Stockholmshuset" på Trädgårdsgatan hade han ateljé och hustrun Mary drev samtidigt Linnemagasinet på bottenplanet. I denna affär hade han för övrigt en utställning 1951.

GENOM UTSTÄLLNINGAR som arrangerades runt om i Mellansverige och även i södra delen av landet fick han kontakter inom konstnärsvärlden. Ett stipendium från Kockums verkstäder gjorde det möjligt för Walter att förkovra sig inom konsten. I Treviso, Italien tillbringade han 1952 några veckor med konststudier. Det blev även en Frankrikeresa. Under resorna gjordes skisser till målningar som sedan färdigställdes i ateljén. 1957 sökte han och kom in på Skånska målarskolan i Malmö. Liksom många andra konstnärer har Walter då och då även hoppat in som bildlärare på olika skolor. Han var under 1960-talet också lärare på kursen *Färg och Form* som under många år bedrevs i Kumla.

SIN MEST KREATIVA PERIOD hade han kanske under åren 1962–82 då makarna Holm-

ström bodde i Kilsborg mellan Hallsberg och Askersund. Här inreddes en ateljé och "Julisalongen" var ett återkommande och uppskattat inslag i den konstnärliga verksamheten. Busslaster med besökare kom från såväl länet som andra delar av landet. Under denna tid medverkade Walter ofta också som illustratör och kåsör både i Nerikes Allehanda och i Kumla Julblad.

ÅTTA DECENNIERS MÅLANDE har inneburit en stor produktion och även en utflykt i olika av konstens stilar och med olika material. Många av verken är föreställande. År 1994 donerade Walter till Kumla kommun en samling av 77 målningar och teckningar föreställande stadsmiljöer från Kumla varav många sedan länge är försvunna.

OFTA ÅTERKOMMER RENT naivistiska uttryck i Walter Holmströms konst. Ibland återger han närmast journalistiska ögonblicksbilder som då Nisse Nyström sätter spaden i marken för Stadshotellsbygget 1951. Men även utflykter i abstrakt expressionism som emaljmalningarna vid Kyrkogatan eller ännu mer uttalat i de färgexplosioner som vi nu kan bevittna i konsthallen. ■

Konstsidan

Text och bild: Göran Ekberg

Konstnär: Ulla Viotti
Objekt: Väggreliet
Titel: Stenålder
Teknik: Rökbränd lera
Placering: Stadshusets entréhall
Ägare: Örebro läns museum

UNDER 2005 MOTTOG Örebro läns museum en omfattande donation av Ulla Viotti. Tidsmässigt omfattade donationen verk från 1956 och fram till 2000-talet. Kumla kommun har fått låna in ett antal verk ur denna samling och dessa finns nu utställda i stadshuset och på biblioteket. På stadshuset finns förutom den här beskrivna "Stenålder" ytterligare nio verk.

UNDER SLUTET AV 1960-talet och ett drygt decennium framöver blev Ulla Viotti känd för sina väggreliet i stengods. Ofta utförda i svulstiga former. Titlarna på verken hänför ofta till naturen som "Stenstrand", "Vågrörelse", "Landskap" etcetera. Koloriten är återhållsam och jordnära. I undantagsfall förekommer blått i den tidigare produktionen. Många av dessa verk kom att pryda banker och badhus i Syd- och Mellansverige.

"STENÅLDER" FRÅN 1990 som nu hänger i stadshusets entré kan möjligen ses som en utveckling av dessa arbeten. Materialet är annorlunda. Det rökbrända stengodset ger ett annat och skörare intryck än de tämligen kompakta "lerskruvar" av vilka hon tidigare byggde upp sina reliefer. Formen är också mer återhållen och strikt. Lekfullhet och rörelse har bytts ut mot allvar och förstenad tidlöshet.

INSPIRATIONEN TILL denna relief kommer otvivelaktigt från de senneolitiska gravar som förekommer i Ulla Viottis hemmiljö på Österlen. Konstverket bär tydliga influenser från den restaurerade Kiviksgraven. Den rökbrända leran formad till olikstora och olikformade flata avlånga stycken får här illustrera den vanligast förekommande artefakten från denna tid – stenyxan.

BRÄNNINGSTEKNIKEN MEDFÖR ett slumpmässigt resultat. Alla stenyxorna i konstverket är olika och unika. Allt håller sig dock inom en koloristisk avgränsning. Färgerna på reliefen rymms inom gråskalan, här och var med ett inslag av sepia. Det hela påminner egentligen väldigt mycket om ett ateljéfotografi från slutet av 1800-talet. Ett ögonblick förstenat. Ett djupt allvar.

OM MAN GÅR LITE närmare reliefen och ser den lite från sidan blir titeln än mer relevant. Intrycket man får är en ålderstigen lavtäckt urbergshäll i den svenska fjällvärlden. Stenyxorna som föremål blir i detta sammanhang ointressant. Övergången från mänskligt till naturligt är omärkbar och tidlösheten blir än mer påtaglig.

KUMLA KOMMUN ÄGER ett antal verk av Ulla Viotti. Bland annat följande skulpturer: Odens trädgård vid foten av Kvarntorpshögen; Energi-Magi på Kvarntorpshögen; Skohörnan i hörnet Köpmangatan/Sveavägen. ■

